

dr. KOLUMBÁN ZSUZSÁNA

történész, történeti demográfus, muzeológus, könyvtáros

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára

A. SZEMÉLYES ADATOK

Születési hely, idő:

Székelyudvarhely, 1978. 07. 05.

Tanulmányok:

1998–2002: Babeş–Bolyai Tudományegyetem. Történelem-filozófia kar. Történelem szak.
Diplomamunka: *Udvarhelyszék 1848–1849-ben.*

2002–2003: Babeş–Bolyai Tudományegyetem. Történeti szociálintropológia. Magiszteri
dolgozat: *Aspecte privind ciclul vieții familiale în dioceza reformată Odorhei la sfârșitul
secolului al XIX-lea.*

2003–2010: Román Tudományos Akadémia, George Bariț Történelem Intézet, Kolozsvár.
Doktori dolgozat: *Societatea secolului al XIX-lea din dioceza reformată a Odorheiului.*

2011–2013: Babeş–Bolyai Tudományegyetem. CNCS által támogatott posztdoktori képzés.
Projekt kódja: PN-II-RU-PD-2011-3-0041. Téma: *Illegality, sexual deviations and divorce at
the Transylvanian Hungarians in the 19th century – Illegalitate, deviații sexuale și divorț la
maghiarii din Transilvania în secolul al XIX-lea.*

Érdeklődési kör és kutatott témák:

Erdély és a Székelyföld újkori története: politika-, társadalom-, mentalitás- és egyháztörténet:
Udvarhelyszék 1848-1849-ben.; A XIX. századi székely társadalom.; Az udvarhelyi
református egyházmegye. Egyházi intézmények, egyházi törvények, egyházfegyelem stb.; A
család intézménye a XIX. század folyamán: szerkezet, szerepek, családbomlás stb.;
Mentalitás, erkölcsi értékrend, deviancia és formái stb.

B. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

Kiállítások:

A szabadságharc ereklyéi. Haáz Rezső Múzeum, 2015. márc. 15.

A székely írás emlékei Udvarhelyszéken. Haáz Rezső Múzeum, 2016. nov. 12.

Konferenciák, előadások:

2005. jún. 3–4. Székelyudvarhely: Erdélyi Múzeum-Egyesület Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály vándorgyűlése. Előadás: Az udvarhelyi református egyházmegye válóperes iratai.

2008. ápr. 24–26. Szekszárd: Jogi néprajzi, jogi kultúrtörténeti konferencia. Pécsi Tudományegyetem, Illyés Gyula főiskolai kar. Előadás: A házasságok felbontásának joga és az erdélyi református egyház a 19. században.

2011. jún. 4–5. II. Váci ünnepi könyvhétvége: Előadás: Tudományos könyvkiadás Székelyudvarhelyen.

2011. márc. 12. Ugron Gábor (1847-1911) megemlékezés. Előadás: Daniel Gábor emlékiratai Ugron Gáborról.

2011. szept. Szolnok: A család helye a lokális közösségben. Előadás: Református család a 19. századi Udvarhelyi Református Egyházmegyében.

2012. ápr. 24-25. Budapest: A család egykor és ma. Előadás: Székely asszony, székely család a hagyományos rendtartás és a modernizáció mezsgyéjén. (Családi szerepek és azok változásai az Udvarhelyi Református Egyházmegye 19. századi válóperes iratainak tükrében).

2012. szept. 3-5. Oxford: 1st Global conference, Reframing punishment. Előadás: Punishment for sexual debauchery in the Hungarian Reformed Church.

2013. máj. 18-20. Prága: 5th Global conference, Evil, Women and the Feminine. Előadás: Sexual crimes committed by women in Hungarian communities of Transylvania.

2013. júl. 27-28. Isztambul: International Academic Conference on Social Sciences. Előadás: Family and deviation in Hungarian communities from Transylvania, during the 19th Century.

2013. szept. 20-22. Róma: 3rd International Conference on Human and Social Sciences. Előadás: Divorce in Odorhei County, during the 19th Century.

2016. aug. 2. Keszthely: Keszthely és Székelyudvarhely kincsei. Előadás: A székelyudvarhelyi Tudományos Könyvtár.

2016. nov. 25–26. Kolozsvár: A Magyar Tudomány Napja Erdélyben. Előadás: Házasság vagy együttélés? Néhány gondolat a vadházassági kapcsolatok 19. századi elterjedéséről Udvarhely vármegyében.

Konferenciaszervezés:

Székelyföldre irányuló tudományos kutatások. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2007. nov. 9-10.

Egyházi és állami levéltárak. Források és kutatási módszerek. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2008. nov. 7-8.

Székelyföldi régészeti kutatások. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2009. nov. 27-28.

Családtörténet. Adatgyűjtési és feldolgozási módszerek. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2010. nov. 5-6.

Székelyudvarhely a dualizmus korában. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2011. nov. 11-12.

Székely jelképek. Címerek, pecsétek. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2012. nov. 9-10.

Gazdaság és népesség a Székelyföldön. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2013. nov. 8-9

Könyvtári különgyűjtemények. Könyvgyűjtők, hagyatékok, tékák. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2014. nov. 7-8.

A székelység történetének egyes kérdései. A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2015. nov. 14.

Székely írás (rovásírás). A Magyar Tudomány Napja. Székelyudvarhely, 2016. nov. 11-12.

Ösztöndíjak:

Tudományos kutatói:

2004–2005: Magyar Tudományos Akadémia, Arany János Közalapítvány a Tudományért, Budapest.

2005–2006: Magyar Tudományos Akadémia, Határon Túli Magyar Tudományos Ösztöndíjprogram Kuratóriuma, Budapest.

2007–2008: Magyar Tudományos Akadémia, Határon Túli Magyar Tudományos Ösztöndíjprogram Kuratóriuma, Budapest.

2008–2009: Eurotrans Alapítvány, Kolozsvár.

2010–2013: Consiliul Național al Cercetării Științifice, Bukarest. PN-II-RU-PD-2011-3-0041.

Szakmai továbbképzés:

2016: a magyar Országgyűlési Hivatal által szervezett Könyvtár, ami összeköt – Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése ösztöndíjprogram. 2016. szept. 24. – okt. 23. (Interjú a program kapcsán: Könyv, könyvtár, könyvtáros, 25. (2016) 12. sz. 20–35.)

C. PUBLIKÁCIÓK

Önálló kiadványok:

KOLUMBÁN Zsuzsánna: *Székely asszony székely család a hagyományos rendtartás és modernizáció mezsgyéjén.* Litera, Székelyudvarhely, 2005. 76. p.

KOLUMBÁN Zsuzsánna – KOVÁCS Sándor: *Nemes Erdély országának státusáról, lakosairól lakóhelyeiről való oktatás, melyet írt volt 1710-ben néhai bíró Sámuel, tanács úr Erdélyben.* UKE, Székelyudvarhely, 2007.

Tudományos tanulmányok:

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Cerința socială și comportamentul matrimonial în Dioceza Reformată Odorhei la sfârșitul secolului al XIX-lea. In: *Caiete de antropologie istorică*. Accent, Cluj-Napoca, II (2003) 1(3). 59–68.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Aspecte privind ciclul vieții familiale în Dioceza Reformată Odorhei la sfârșitul secolului al XIX-lea. In: Ioan Bolovan, Corneliu Pădurean: *Populație și societate. Studii de demografie istorică a Transilvaniei (secolele XVIII-XX)*. Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2003. 239–282.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Udvarhelyszék 1848–1849-ben. In: *Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok III*. Litera, Székelyudvarhely, 2003. 140–166.

KOLUMBÁN Zsuzsánna – RÓTH András Lajos: Az 1848–1849. évi udvarhelyszéki forradalom és szabadságharc dokumentumaiból. In: *Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok III*. Litera, Székelyudvarhely, 2003. 167–182.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Egyházi és világi értékrend-módosulások a XIX. századi Székelyföldön (A válóperes iratok fényében). In: *Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok IV*. HMKK, Csíkszereda–Székelyudvarhely, 2004. 104–127.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Az erdélyi református egyházalkotmányi megújulás, különös tekintettel az 1868. évi, egyházmegyékre vonatkozó törvényre. In: *Areopolisz. Történelmi- és társadalomtudományi tanulmányok V*. Hargita, Csíkszereda, 2006. 127–143.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Evoluția familiei reformate în secolul al XIX-lea. In: Traian Rotariu, Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan: *Populația României. Trecut, prezent, viitor*. Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2006. 173–199.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Nemi bűncselekmények a XIX. században. In: *Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok VI*. UKE, Székelyudvarhely, 2006. 67–92.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Divorțul în dioceza Odorhei în sec. al XIX-lea. In: Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan, Corneliu Pădurean: *Om și societate. Studii de istoria populației României (sec. XVII-XXI)*. Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2007. 237–276.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: A házasságok felbontásának joga és az erdélyi református egyház a 19. században. In: Mezey Barna, Nagy Janka Teodóra: *Jogi néprajz – Jogi kultúrtörténet*. Eötvös Loránd TE, Budapest, 2009. 447–465.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Házasságra eröltetés és családbomlás az Udvarhelyi Református Egyházmegyében a 19. század folyamán. In: *Csíki Székely Múzeum Évkönyve VII*. Csíki Székely Múzeum – Pro Print, Csíkszereda, 2011. 263–276.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Református család a 19. századi Udvarhelyi Református Egyházmegyében. In: Örsi Julianna: *Középpontban a család II*. Túrkeve – Szolnok, 2012. 69–82.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Family and Deviation in Hungarian Communities from Transylvania, during the 19th Century. In: *IACSS 2013. International Academic Conference on Social Sciences. 27-28 July 2013 – Istanbul, Turkey. Conference Proceedings*. Edited by Dr. Malkhaz Nakashidze. IACSS 2013, Istanbul, 2013. 18–26.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Divorce in Odorhei County, during the 19th Century. In: *Mediterranean Journal of Social Sciences*. Vol 4. No 11. October 2013. MCSER Publishing, Rome, 2013. 192–199. Doi: 10.5901/mjss.2013.v4n11p192.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Divorce in Odorhei County, during the 19th Century. In: *Book of Proceedings. 3rd International Conference on Human and Social Sciences. ICHSS 2013 – September 20-22, 2013, Rome, Italy. Vol. 6*. Edited by Prof. Bidzina Savaneli, Prof. Austin O. Nosike, Prof. Chriss Alcott, Prof. Sokol Pacukaj. MCSER Publishing, Rome, 2013. 192–199.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Punishment for Sexual Debauchery in the Hungarian Reformed Church. In: *Reframing Punishment: Reflections of Culture, Literature and Morals*. Edited by Bhavana Mahajan and Raja Bagga. Inter-Disciplinary Press, Oxford, 2013. 147–159.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: A „nemi bűnözés” és társadalom általi megítélése Udvarhely vármegye területén a 19. század folyamán. In: *Acta Siculica 2012–2013*. Székely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy, 2013. 695–708.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Căsătorie sau concubinaj? Câteva aspecte privind răpspândirea relațiilor de concubinaj în Comitatul Odorhei la sfârșit de secol XIX. In: *Fascinația trecutului. Omagiu istoricului Simion Retegan la împlinirea vârstei de 75 de ani*. Coordonatori: Daniela Deteșan, Mirela Popa-Andrei, Mádly Lóránt. Editura Mega, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2014. 153–167.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Székely asszony, székely család. Családi szerepek és azok változásai az Udvarhelyi Református Egyházmegye 19. századi válóperes iratainak tükrében. In: *A család egykor és ma*. Gyöngyössi Orsolya közreműködésével szerkesztette Barna Gábor és Kiss Endre. SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológia Tanszék, OR-ZSE Kaufmann Dávid Zsidó Kultúratudományi Kutatócsoport, Szeged–Budapest, 2014. 179–189.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Sexual crimes committed by women in the hungarian communities of Transylvania. In: *Transgressive Womanhood: Investigating vamps, witches, whores, serial killers and monsters*. Edited by manon Hedenborg-White and Bridget Sandhoff. Inter-Disciplinary Press, Oxford, 2014. 201–200.

KOLUMBÁN Zsuzsánna: Adatok a 19. századi erdélyi unitárius válóperes iratok kutatásához. In: *A Csíki Székely Múzeum évkönyve X*. Csíki Székely Múzeum, Csíkszereda, 2014. 171–187.

Megjelenés alatt:

Országgyűlési képviselők és választások Udvarhely székben vármegyében id. Daniel Gábor emlékirata tükrében. Csíki Székely Múzeum Évkönyve. Csíkszereda.

Házasság vagy együttélés. Néhány gondolat az 1895 előtti vadházassági kapcsolatokról Udvarhely vármegyében. Certamen. Kolozsvár.

Olvasószerkesztés:

Könyvek:

Történelmi autonómiák a Kárpát-medencében. Autonomii istorice în spațiul carpatodunărean. Csíkszereda, 2004. 84. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok IV. HMKK, Csíkszerda, Székelyudvarhely, 2004. 254. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok V. Hargita kiadó, Csíkszerda, 2006. 271. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok VI. UKE, Székelyudvarhely, 2006. 237. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Mihály János: *Ábel a lövétei rengetegben.* HMHFK, UKE, Székelyudvarhely, 2007. 47. p. (Lövétei helytörténeti füzetek, 4.)

Hermann Gusztáv Mihály: *A székely történelem kis tükre (a kezdetektől 1848-ig).* UKE, HMHFK, Székelyudvarhely, 2007. 125. p.

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok VII. UKE, Székelyudvarhely, 2007. 350. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Hermann Gusztáv Mihály: *Az eltérített múlt. Oklevél- és krónikahamisítványok a székelyek történetében.* Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2007. 239. p.

„Igaz, egyenes és hív lések...” *Hűségnyilatkozatok az Udvarhelyi Református Egyházmegyében a XVIII. század végén.* HMHFK, UKE, Székelyudvarhely, 2008. 63. p.

Kovács Piroska: „*Orczád verítékével...*” *Máréfalva a történelem sodrában.* HMHFK, UKE, Székelyudvarhely, 2008. 520. p.

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok VIII. UKE, Székelyudvarhely, 2008. 255. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Mihály János: *A lövétei vaskőbányászat rövid története.* Udvarhelyszék Kulturális Egyesület, Székelyudvarhely, 2008. 52. p. (Lövétei helytörténeti füzetek, 5.)

Székely szimbólumok nyomában. UKE, Székelyudvarhely, 2009. 126. p.

Kovács Piroska: *Nagyapáink, nagyanyáink korabeli ruházata. Népviseleti kiállítás.* Mark House, Kőlik Hagyományörző Művelődési Egyesület, Máréfalva, 2009. 23. p. (Tájház füzetek, 1.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok IX. UKE, Székelyudvarhely, 2009. 206. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Kovács Piroska: *Virágos kenderem kiázott a tóban... Néprajzi kiállítás.* Mark House, Kőlik Hagyományörző Művelődési Egyesület, Máréfalva, 2010. 23. p. (Tájház füzetek, 2.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok X. UKE, Székelyudvarhely, 2010. 255. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Péter Attila: *Életem filmkockái. Tematikus cikkgyűjtemény.* UKE, Székelyudvarhely, 2011. 169. p.

Novák Károly-István: *Azok a boldog békeidők Székelyudvarhelyen.* UKE, Székelyudvarhely, 2011. 155. p.

Tamás Lenke: *Ett a bérem, s alutt a hasznom” Varsági életutak, cselédsorsok.* Infoprint, Székelyudvarhely, 2011. 147. p.

Kovács Piroska: *Székelykapuk napja. A kapumentés szolgálatában. Kapufórum Máréfalván 1999–2011.* Kőlik Hagyományörző Művelődési Egyesület, Máréfalva, 2011. 40. p. (Tájház füzetek, 4.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok XI. HMHFK, Areopolisz Egyesület, Székelyudvarhely, 2011. 283. p. (Hermann Gusztáv Mihállyal és Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok XII. HMHFK, Areopolisz Egyesület, Székelyudvarhely, 2012. 271. p. (Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Kovács Piroska: *Háztűznézőben a máréfalvi tájháznál.* Kőlik Hagyományörző Művelődési Egyesület, Máréfalva, 2013. 79. p. (Tájház füzetek, 5.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok, XIII. Areopolisz Egyesület, Székelyudvarhely, 2014. 272. p. (Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok, XIV. Areopolisz Egyesület, Székelyudvarhely, 2015. 272. p. (Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok, XV. Areopolisz Egyesület, Székelyudvarhely, 2016. 318. p. (Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok, XVI. Areopolisz Egyesület, Székelyudvarhely, 2017. 336. p. (Róth András Lajossal közös szerkesztés.)

Folyóiratok:

Örökségünk. Történelem, népelet, néphagyomány. 1-7. évf. (2007–2013). A Hargita megyei Hagyományörzési Forrásközpont Székelyudvarhelyen megjelenő negyedéves folyóirata. (Főszerkesztő: dr. Kolumbán Zsuzsánna)

Lustra. Tudomány, kultúra, ismeretterjesztés. 1– . évf. (2014–). A Haáz Rezső Múzeum Székelyudvarhelyen félévente megjelenő folyóirata. (Főszerkesztő: dr. Kolumbán Zsuzsánna)

Tudományos szerkesztőbizottsági tagság:

Székelyföld története. I–III. Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Erdélyi Múzeum Egyesület, Haáz Rezső Múzeum, Székelyudvarhely, 2016.

Recenziók:

Alain Finkielkraut: *Evreul imaginat.* In: *Caite de antropologie istorică*, I. (2002) nr. 2. 226–227.

Szöcsné Gazda Enikő: *Comunitate și moravuri.* In: *Caite de antropologie istorică*, I. (2002) nr. 2. 228–229.

Antal Böhm: *Societatea maghiară în sec. XX.* In: *Caite de antropologie istorică*, I. (2002) nr. 2. 231–232.

A középkori székelység. Krónikák és oklevelek a középkori székelyekről (Kordé Zoltán). In: *Limes*, 2004. 2. sz. 123–125.

Körkép a Kárpát-medence népi vallásosságáról. In: *Örökségünk*, I. (2007) 4. sz. 23.

A Marosvásárhelyi és Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltárak repertórium. In: *Lustra*, II. (2015) 1. sz. 36-37.

Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok 16. In: *Lustra*, IV. (2017) 2. sz. 37-38.

Interjúk:

„Egy magyar kulturális és tudományos kutatói intézmény munkájának ellehetetlenedését jelenti” Beszélgetés Zepezaner Jenővel, a Haáz Rezső Múzeum igazgatójával. In: *Örökségünk*, III. (2009) 1. sz. 12–13.

„Szótárain ott vannak a magyarországi, németországi, romániai egyetemi könyvtárak polcain” Beszélgetés Szabó M. Attila helységnévkutatóval. In: *Örökségünk*, III. (2009) 3. sz. 13–15.

„A szükség diktálta feladatok mentén kellett dolgoznom...” Beszélgetés Hubbes Évával, a székelyudvarhelyi Tudományos Könyvtár nyugalmazott könyvtárosával. In: *Örökségünk*, IV. (2010) 3. sz. 24–25.

„Én mindennek örvendek, ami a történelmi valósághoz közelebb visz” Beszélgetés Gyöngyössy János vegyészmérnökkel, a székely templomerődök kutatójával. In: *Örökségünk*, V. (2011) 2. sz. 10–11.